

Casestudy's

Titel casestudy: Het ESPACE-project

Kernbegrippen: Transnationaal leren, politiek leiderschap, planningshorizonten, innovatie, financiering.

Doelgroep: Op lokale, regionale en nationale niveaus werkzame planologen en beleidsmakers.

Aanbevelingen uit de ESPACE-strategie waarop de casestudy betrekking heeft:

1.	2.X	3.	4.	5.X	6.X	7.
8.	9.	10.	11.	12.	13.X	14.

Zinnen die de casestudy koppelen aan aanbevelingen uit de strategie:

2. Uit de presentaties en discussies tijdens de door het ESPACE-project georganiseerde transnationale workshops en conferenties is gebleken dat de huidige beleidsmatige en planningshorizonten niet lang genoeg zijn om aanpassing aan klimaatverandering te verwezenlijken.

5. Uit door het ESPACE-project geïnitieerd onderzoek is gebleken dat de meerderheid van de huidige ruimtelijke plannen en strategieën in de partnerlanden herzien en aangepast dienen te worden om betere aanpassing aan klimaatverandering mogelijk te maken.

6. De Europese financiering van het innovatieve ESPACE-project heeft onderzoek naar de risico's van klimaatverandering mogelijk gemaakt waardoor informatie is verkregen voor klimaatadaptatie via het ruimtelijke-orderingssysteem.

13. Uit de presentaties en discussies tijdens de door het ESPACE-project georganiseerde transnationale workshops en conferenties is gebleken dat langere termijnperspectieven en politiek leiderschap noodzakelijk zijn om aanpassing aan klimaatverandering te verwezenlijken.

'Richtsnoeren' waarop de casestudy betrekking heeft:

'Tool' waarop de casestudy betrekking heeft:

Foto/figuur/kaart:

Overzicht:

Dankzij het ESPACE-project zijn belangrijke transnationale lessen geleerd inzake beleidsmatige horizonten, leiderschap, planningshorizonten en het belang van het financieren van innovatieve projecten met betrekking tot de praktische toepassing van klimaatadaptatie om de ruimtelijke planning te voorzien van informatie. Tevens zijn lessen geleerd over hoe ruimtelijke-orderingsplannen en beleid kunnen worden verbeterd teneinde effectieve aanpassing aan klimaatverandering te garanderen.

Beschrijving:

Gedurende de vier jaar van het ESPACE-project zijn vier transnationale conferenties en vijf transnationale Technische Workshops georganiseerd, waaraan werd deelgenomen door de 10 partnerorganisaties en een groot aantal andere organisaties uit heel Europa (een groot deel daarvan is lid van het zogenaamde 'Extended Partnership', dat inmiddels meer dan 200 leden kent). Een belangrijke component tijdens deze bijeenkomsten waren de intensieve discussies en debatten, die een aanzienlijke bijdrage hebben geleverd aan het collectieve, transnationale leerproces van het ESPACE-project. Uit deze debatten zijn met name twee

kernthema's naar voren gekomen, die ook worden ondersteund door de bevindingen van partners en die als een rode draad door Europa lopen: planningshorizonten en de rol van politici.

Planningshorizonten:

Over het algemeen is overheidsbeleid gericht op kortere planningshorizonten dan noodzakelijk is voor een succesvolle aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering. De kortetermijnplanningshorizon van veel organisaties (en de verantwoordelijke politici) kunnen de ontwikkeling en implementatie van aanpassingsmaatregelen vertragen en belemmeren, waardoor er sprake is van 'maladaptatie'. Indien bij bepaalde initiatieven wordt uitgegaan van suboptimale planningshorizonten, reflecteren de doelstellingen ervan wellicht in onvoldoende mate de lange termijnbehoeften en de implicaties van klimaatverandering voor de ruimtelijke ordening. Het resultaat kan een verzameling doelstellingen zijn die weliswaar zijn opgesteld op basis van politieke criteria maar niet in overeenstemming zijn met de feitelijke hydrologische of klimatologische werkelijkheid.

Politiek leiderschap:

Politici dienen beter leiderschap te vertonen en verder te kijken dan hun politieke mandaat om ervoor te zorgen dat aanpassing aan klimaatverandering binnen het beleid voldoende gewicht krijgt. Het kortetermijndenken, met name onder politici, kan de actiebereidheid ('agency') verminderen doordat de indruk wordt gegeven dat op de korte termijn geen zinvolle resultaten kunnen worden behaald. Het corrigeren van de misvatting dat aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering onmogelijke langetermijninspanningen vereist, staat centraal bij het creëren van actiebereidheid.

In het kader van het ESPACE-project is onderzoek verricht om in alle vier de partnerlanden kennis te verwerven over en een beeld te krijgen van de netwerken op het gebied van ruimtelijke ordening, de wijze waarop deze functioneren en hoe invloed op deze netwerken uitgeoefend kan worden. Uit dit onderzoek is gebleken dat ruimtelijke plannen en ruimtelijk beleid regelmatig dienen te worden herzien om ervoor te zorgen dat de klimaatadaptatie op efficiënte wijze wordt aangepakt. Teneinde de toekomstige risico's te verminderen is het daarnaast noodzakelijk om ruimtelijke ordenaars op de relevante niveaus te stimuleren om voldoende gewicht te geven aan klimaatadaptatie in vergelijking met andere beleidsdoelstellingen. Een andere belangrijke bevinding is dat informatie enerzijds voldoende gedetailleerd dient te zijn en anderzijds gericht op de ruimtelijke schaal en planningshorizon van de betreffende adaptatiemaatregel, omdat anders de informatie niet alleen inefficiënt wordt gebruikt maar ook een belemmering op zichzelf kan vormen.

Het ESPACE wordt gefinancierd door het INTERREG IIB-programma voor Noordwest-Europa, dat gericht is op innovatieve, toekomstgerichte projecten met betrekking tot de praktische toepassing van klimaataanpassing via het ruimtelijke-ordeningssysteem. Het is van essentieel belang dat deze financiering beschikbaar blijft voor vergelijkbare projecten om ervoor te zorgen dat klimaatadaptatie tot een centraal thema wordt gemaakt in de ruimtelijke ordening.

Auteur:

Meer informatie (Engels):

Verslag 2^e ESPACE-workshop
Verslag 3^e ESPACE-workshop
Verslag 4^e ESPACE-workshop
Agenda 1^e Conferentie
Verslag 1^e Conferentie
Agenda 2^e Conferentie
Verslag 2^e Conferentie
Agenda 3^e Conferentie
Verslag 3^e Conferentie
Overzicht casestudy's 3^e Conferentie
Agenda 4^e Conferentie
Concept scopingrapport ESPACE-verlenging